

Ini Sa Igsulat I HOWIL

Ini Denu Sa Igsulat I Howil

Endà medoo sa netiigan ta denu si Howil, dodoo kagdi sa tegesugkow kagi i Nemula. Diyà sa penemdem sa liyu etaw, mig-ugpà diyà sa menuwa Hélusalém egoh sa medoo Hudiyu migpelikù kedu diyà sa kenà da nekeangay dutu Babiloniya dò. Iya sa egoh di migsugkow sa kagi i Nemula, egoh sa tanà nedaetan danà sa medoo kasuk. Sigel umukit sa kasuk diyà sa tanà Huda owoy meimet da kumaen sa langun egtunas.

Igpeindaw i Nemula diyà si Howil sa medoo etaw egoh iya denu sa kepigtamay i Nemula danà sa medoo salà da, pinelagaan kasuk migpedaet sa tanà. Owoy hediya ma, eg-indawen i Nemula ma kita langun denu sa “Agdaw i Nemula” sa egoh di migtamay sa langun etaw (basa ko diyà kansad 3:1). Tigtu dinineg sa medoo etaw egoh i Howil anay migsugkow sa kagi i Nemula, huenan di nesenuléén da sa medoo salà da.

Ini Sa Egoh Sa Medoo Etaw Nebukul Danà Di Nedaetan Sa Hinemulaan Da

1 ¹Na, ini sa kagi tinulon i Datù Nemula diyà si Howil anak i Pétuwél. ²Mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “Dinegdineg yu ini i, kiyu i medoo ulu-ulu owoy kiyu i langun eg-ugpà diyà sa tanà Huda. Enù di ya, duen pa sa nebaelan éhê ini i diyà keniyu ataw ka diyà sa medoo tupù yu? ³Tulon yu ini i diyà sa medoo anak yu, anì tulonen da ma diyà sa anak da sa tumulon dema diyà sa medoo tugod da. ⁴Sa medoo hinemula yu sinetuhìtuhian sa epat gelugba kasuk. Sumalà dé sa sinamà sa segelugba kasuk, kinaen dema sa medoo kasuk nekesetugdug taman sa egoh di neimet.

⁵“Enaw yu dé owoy sinegaw yu ma, kiyu i medoo tegepehilu. Huyhuy yu, kiyu i medoo tegeinem wain, enù ka endà dé duen sa bunga palas egbaelan wain. ⁶Enù ka migtenà sa kasuk temù medoo diyà sa tanà yu.

Duen sa egkegaga da pedaet, owoy endà ma meesà da enù ka medoo da temù. Megalang sa ngipen da lagà sa kegalang ngipen liyun. ⁷Inimet da egkaen sa medoo palas hinemula yu, owoy pinengeliban da ma sa medoo kayu pigus, huenan di migkebulà sa medoo panga da.

⁸“Sinegaw yu dé, lagà sa kenogon egkedaet pedu danà di nematay sa sawaen di. ⁹Endà dé duen sa teligo owoy sa wain ibegay etaw diyà sa Dalesan i Nemula. Egkebukul ma sa medoo tegesimbà enù ka endà dé duen sa ibegay da diyà si Nemula. ¹⁰Neputputan sa kenà hinemulaan, owoy nedaetan ma palas sa tanà. Nedaetan sa medoo teligo owoy migkegangu sa medoo pesu palas owoy netungenu ma sa medoo kayu olibu.

¹¹“Pengulektek yu, kiyu i medoo tegehemula, owoy sinegaw yu ma, kiyu i medoo tegeipat sa hinemulaan palas, enù ka neimet nedaetan sa langun hinemula yu teligo owoy sebada. ¹²Nelaeb dé sa medoo hinemula palas, owoy nelongu ma dé sa medoo kayu pigus. Anan nelongu sa langun kayu egbunga, sa kayu gelanada owoy sa éhê palas lepò owoy sa kayu mansanas. Huenan di, nekedan dé sa kekeanggan sa medoo etaw.”

¹³Na, mig-ikagi Howil i, guwaen di, “Kegal yu sa binekas sakù,^a kiyu i medoo tegesimbà. Owoy sinegaw yu ma, kiyu i medoo tegegalebek diyà sa atung kenà da eg-ulow sa igbegay diyà si Nemula. Awuh yu diyà sa Dalesan i Nemula owoy huyhuy yu elut sigep, tapay yu doo kegalì sa binekas sakù enù ka endà dé duen teligo owoy wain mekebegay diyà sa Nemula ta.

¹⁴Setipon yu sa medoo etaw anì peulanen da sa kekaen da anì sumimbà da daa. Setipon yu ma sa medoo ulu-ulu owoy sa langun etaw, owoy awuh yu diyà sa Dalesan i Datù Nemula, sa Nemula yu, anì umumow yu diyà kenagdi. ¹⁵Medapag dé meuma sa agdaw i Datù Nemula sa egoh di meluman sa langun binaelan di. Tigtu mekelimedang iya wé agdaw.

¹⁶“Na, hinaa ta sa egoh di nedaetan sa langun hinemula ta. Owoy nekedan ma dé sa mekeiyap owoy sa keanggan diyà sa Dalesan i Nemula, sa Nemula ta. ¹⁷Endà migtunas sa benì hinemula ta enù ka nekeling sa tanà, owoy endà ma dé duen sa meketu ta. Nelukat dé sa medoo dalesan taguan palay danà di endà duen dalem. ¹⁸Eg-engàengà daa uloy sa medoo sapi enù ka endà dé duen sa eghauwen da tabtaben da, owoy egtigkel ma sa medoo kebilibili.

¹⁹“O Datù Nemula, eg-ingonoy a diyà keniko, enù ka minelaeb dé sa medoo keluwen, owoy éhê egoh nesaglab apuy sa kekayuwan. ²⁰Apiya sa medoo uled tanà diyà ketalunan, egpegeni da ma diyà keniko, enù ka neeti sa langun lawa't wayeg owoy minelongu ma dé sa medoo keluwen.”

Sa Medoo Kasuk Lagà Tandà Sa Sabuhanan Agdaw

2 ¹Na, hiyup yu sa tegbuli diyà sa getan Siyon, owoy ipetiig yu ma sa tandà diyà sa mapulù getan i Nemula. Lukub yu, kiyu i medoo etaw

^a 1:13 Migkegal da sa binekas sakù enù ka iya sa tandà di medaet sa pedu da.

eg-ugpà diyà sa tanà Huda, enù ka medapag dé meuma sa agdaw i Datù Nemula. ²Dumeleman iya wé agdaw enù ka lagkuban sa mekepal gaeb sa agdaw, huenan di tigtu dumeleman sa uwang tanà. Medoo temù sa kasuk lumesut owoy sumeluh da lagà sa keseluh sa teleséng agdaw diyà sa medoo tuduk. Endà pa nehaa éhê iya wé edung egoh anay taman ini egoh di, owoy endà ma dé duen sa hauwen ta iling iya wé taman melugay.

³Lagà kekaen apuy eg-us-us sa kekaen da sa hinemulaan. Amuk endà pelà egtenà da diyà tanà, éhê palas sa tanà Iden^b pelà sa tanà. Dodoo amuk lumegkà da dé, lagà sa melabel tanà mediyù dalesan dé sa palas tanà, enù ka endà duen sa samaen da. ⁴Éhê palas kudà sa palas da. Owoy amuk egletu da, lagà sa dagi kudà egletu eg-angay eggila sa dagi da. ⁵Amuk egpeketotketot da diyà sa pulu tuduk, éhê dagi kalitun eggodoyen sa dagi da, owoy éhê ma lésêlêlê keluwen egkeulow sa dagi da. Neseketed da lagà sa medoo sundalu eg-ipanaw eg-angay eggila.

⁶Amuk hauwen sa medoo etaw kagda egpedapag, melimedangan da owoy kumelusék da ma. ⁷Dumagseg da lagà sa medoo nelayam eg-imatay, owoy kumagbul da diyà sa medoo kutà lagà sa medoo sundalu. Endà ma sumekêsekê da amuk egdagseg da, ⁸owoy endà ma egsepekawen da duu sa eg-ukitan da. Eg-ilud da egdagseg owoy endà duen sa kinemkem mebaluy iatu diyà kenagda. ⁹Pengayawen da sa dakel menuwa owoy kumagbul da diyà sa medoo kutà. Gumemow da diyà sa medoo dalesan, owoy umukit da diyà sa tatawan lagà sa etaw nakawen.

¹⁰Mekayung sa tanà egoh da egdagseg, owoy lumanuhen ma sa langit. Dumeleman sa agdaw owoy sa bulan, owoy endà ma dé lumegdaw sa medoo bituen. ¹¹Uwiten i Datù Nemula sa temù medoo sundalu di. Anan da épê egkegaga owoy egpangunut da ma diyà sa igsugù di. Tigtu mekelimedang sa agdaw i Datù Nemula. Endà duen etaw mekegaga tumigkel diyà iya wé gai.

Ini Sa Sasà Anì Mesenulê Sa Etaw

¹²Na, eg-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “Apiya ini egoh di, pelikù yu dé diyà kenak owoy pelegkang yu diyà sa pedu yu sa kesenulê yu danà yu egpeulan pelà sa kekaen yu anì sumimbà yu daa owoy danà yu suminegaw owoy mebukul. ¹³Yoko egkisì duu sa ginis yu tandà sa egoh yu egkebukul, dodoo pelegkang yu polo diyà sa pedu yu sa kesenulê yu.”

Na, mig-ikagi Howil i, guwaen di, “Pelikù yu diyà si Datù Nemula sa Nemula yu, enù ka tigtu mepion sa adat di. Kagdi sa épê kepeuloy owoy ketaes tali owoy tigtu mehidu ma. Beken iya sa ungayà di amuk pigtamayan di kiyu.” ¹⁴Petow ki daa mesenulê Nemula i owoy hiduwan di kita owoy tabangan di ma sa medoo hinemulaan ta. Amuk hediya, dumuen dema sa teligo owoy wain sa ibegay ta diyà kenagdi.

^b 2:3 Sa tanà Iden sa tigtu mepion tanà egoh anay.

¹⁵Hiyup yu sa tegbuli diyà sa getan Siyon. Ikagiya yu sa medoo etaw anì peulanen da pelà sa kekaen da owoy setipon yu kagda anì sumimbà da. ¹⁶Setiponoy yu langun anì baelan yu sa mapulù kesetiponoy. Lapegi yu sa medoo lukes owoy sa medoo batàbatà owoy sa medoo batà egsusu pelà. Apiya sa medoo magtu kinawing, mepion amuk lumenged da ma diyà iya wé kesetiponoy. ¹⁷Na, sa medoo tegesimbà eggalebek diyà si Datù Nemula, tumigdeg da diyà sa teliwadaan sa bengawan owoy sa atung kenà da eg-ulow sa igbegay diyà si Nemula. Suminegaw da owoy sumimbà da, guwaen da, “O Datù Nemula, aluki ko sa medoo etaw ko. Yaka egpandayà duu sa medoo liyu etaw diyà sa liyu tanà egpelonon kenami. Yaka ma egpandayà duu sa egoh da egpeumàumà kenami, guwaen da, ‘Kenà di dé sa Nemula yu?’ ”

Ini Sa Egoh I Nemula Migpelikù Sa Mepion Tanà

¹⁸Na, egoh i Datù Nemula mighaa sa nebaelan diyà sa tanà di, nedaetan pedu di owoy eghiduwan di ma sa medoo etaw di. ¹⁹Sagbian di sa medoo etaw di, guwaen di, “Taa yu. Begayan ku kiyu teligo owoy wain owoy lana anì mebesug yu dema. Owoy endà ma dé mepeumàumaan yu sa medoo etaw diyà sa liyu balangan tanà. ²⁰Pediyuen ku diyà keniyu sa medoo kasuk lagà sa medoo sundalu kedu diyà sa belabagan, owoy peangayen ku ma kagda diyà sa melabel tanà mediyù dalesan. Sa medoo nekehuna diyà kenagda, peangayen ku diyà sa dagat denu tebowon agdaw amuk diyà ki sa tanà Huda.^c Owoy sa medoo mekehudihudi, peangayen ku diyà sa dagat denu salepan amuk diyà ki sa tanà Huda.^d Mematay da owoy mekeseluh ma sa kemahù da diyà sa uwang tanà. Iya sa baelan ku danà sa medoo binaelan da diyà keniyu.”

²¹O medoo etaw diyà tanà, yoko egkelimedangan na. Keanggan yu polo owoy keiyap yu ma danà sa medoo egkegaipan binaelan i Datù Nemula diyà keniyu. ²²O medoo hinagtay, yoko ma egkelimedangan na. Kumeluenaw dema sa keluwen diyà sa kenà atung egpetabtab. Munga dema sa medoo kayu owoy sa pigus owoy sa palas. ²³“O medoo etaw diyà menuwa Siyon, keiyap yu dé. Keanggani yu sa baelan i Datù Nemula, sa Nemula yu, enù ka ibegay di diyà keniyu sa tigtu nesugat gai't udan amuk sasang kepetunas owoy amuk sasang kepelegà éhê mendaa sa egoh anay. ²⁴Mepenù dema teligo sa medoo atung kenà eg-elik, owoy sumuwék sa wain owoy sa lana diyà sa medoo kawà diyà sa atung kenà eghemeg.”

²⁵Mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “Ipelikù ku dema diyà keniyu sa medoo nekadan egoh sa medoo kasuk migtenà diyà sa hinemulaan yu.

^c 2:20 Iya sa dagat pinengadanan da sa Dagat Nematay. ^d 2:20 Iya sa dagat pinengadanan da sa Dagat Méditiliya.

Aken doo sa migpeangay sa medoo kasuk diyà keniyu. ²⁶Dodoo kumedoo dema sa kaenen yu owoy mebusug yu dema. Huenan di, meolò yu Datù Nemula i sa Nemula yu migbael sa medoo egkegaipan etaw diyà keniyu. Agulé endà dé mepeumàumaan di uman sa medoo etaw ku. ²⁷Amuk hediya, metiigan yu eg-unut-unut a diyà keniyu i medoo tegeIslaél, owoy metiigan yu ma aken daa si Datù Nemula sa Nemula yu, endà duen sa liyu nemula. Endà dé mepeumàumaan di uman sa medoo etaw ku.”

Ini Sa Pasad I Nemula Sa Kebegay Di Sa Metiengaw Suguy Di

²⁸Na, mig-ikagi Nemula i, guwaen di, “Meuma doo sa agdaw iluhub ku sa Metiengaw Suguy ku diyà sa langun etaw. Hê, tumulon sa medoo anak yu maama ataw ka bayi sa medoo kagi ku egtebowtebow, owoy tumegeinsep sa medoo lukes maama diyà keniyu, owoy duen ma sa mehauwan sa medoo maama batàbatà pelà. ²⁹Apiya sa medoo egsugùsuguen, maama ataw ka bayi, iluhub ku sa Metiengaw Suguy ku diyà kenagda amuk meuma iya wé agdaw.

³⁰“Ipehaa ku sa medoo panduan diyà langit owoy diyà tanà. Mehaa sa depanug danà sa kesepatayay etaw, owoy dumuen ma sa apuy owoy sa mekepal ebel. ³¹Dumeleman sa agdaw owoy kumelalegà sa bulan éhê depanug amuk buyu dé meuma sa agdaw i Datù Nemula, sa agdaw tigtu mekepesu. ³²Dodoo mealukan doo sa langun etaw umumow diyà si Datù Nemula. Enù ka iya sa inikagi i Datù Nemula dumuen sa etaw mekelesò diyà sa getan Siyon owoy diyà sa menuwa HéIusalém. Kagda sa medoo etaw endà mematay sa hemilien i Nemula.”

Ini Denu Sa Kepigtamay Diyà Sa Medoo Balangan Tanà

3 ¹Na, mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “Amuk meuma iya wé agdaw, ipelikù ku sa kekawasaan diyà HéIusalém owoy diyà sa tanà Huda éhê mendaa sa egoh anay. ²Setiponen ku sa langun balangan etaw owoy uwiten ku kagda diyà sa Sugud Hosapat.^e Dutu sa kenà ku migtamay kenagda danà sa binaelan da diyà sa medoo etaw ku tegeIslaél, enù ka sinepalakpalak da sa medoo etaw ku diyà sa medoo mediyù tanà owoy sinetaladtalad da ma sa tanà Islaél sa tanà ku. ³Egsebunutay da anì metiigan da tayu di sa umépê sa medoo etaw ku sinigkem, owoy dinagang da anì meudipen sa medoo batà maama owoy bayi anì dumuen sa ibayad da diyà sa medoo tegepediyangdang owoy diyà sa medoo wain inemen da.”

⁴“O medoo etaw tegeTilo owoy tegeSidon owoy tegePilistiya, ngadan sa egpenemdemen yu mael diyà kenak? Enù di ya, duen sa ungayà yu sumulì diyà kenak? Amuk duen, panayen ku ma dé kiyu sumulì danà

^e 3:2 Iya sa selepangan sa Sugud Hosapat sa Sugud Kenà Antang. Hediya ma diyà 3:12.

sa binaelan yu! ⁵Enù ka kinuwa yu sa medoo pilak ku owoy sa medoo bulawan ku, owoy inuwit yu ma sa medoo langun taman ku diyà sa medoo dalesan kenà yu egsimbà diyà sa egpenemulawen yu. ⁶Inuwit yu sa medoo etaw tegeHuda owoy tegeHélusalém anì kumediya da diyà sa hagda tanà, owoy dinagang yu ma kagda diyà sa medoo etaw Geligu. ⁷Dodoo pelikuen ku dema kagda diyà sa tapay tanà da kedu diyà sa medoo menuwa kenà yu migdagang kenagda, owoy sulien ku ma kiyu danà sa langun binaelan yu. ⁸Enù ka ipedagang ku sa medoo anak yu diyà sa medoo tegeHuda anì dagangen da dema diyà sa medoo tegeSabiya dutu mediyu tanà dò. Na, aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i.”

⁹Na, petiigi yu ini i diyà sa medoo balangan tanà. Tapay yu dé tikenes enù ka dumuen sa gila. Umow yu sa medoo sundalu, owoy setipon yu kagda langun anì mengayaw yu. ¹⁰Baeli yu sundang sa medoo galangan dadu yu, owoy baeli yu ma sigpù sa medoo galab yu. Apiya sa medoo etaw melungoy, pebuligen ma pegila. ¹¹Téél yu dé, kiyu i medoo etaw eg-ugpà diyà sa medoo balangan tanà nekeulingut, owoy setiponoy yu dutu siedò sugud.

Na, o Datù Nemula, peangay ko dé sa medoo sundalu ko.

¹²Mig-ikagi Nemula i, guwaen di, “Mepion amuk tumapay tumigol sa medoo etaw kedu diyà sa medoo balangan tanà, owoy sumeesud-esud da umangay diyà sa Sugud Hosapat. Enù ka mangay a ma dutu, aken i Datù Nemula, anì kukumen ku sa medoo etaw kedu diyà sa langun balangan tanà nekeulingut. ¹³Medaet temù sa binaelan da. Huenan di, galab yu kagda lagà sa teligo amuk sasang keketu, owoy hemeg yu ma kagda lagà sa bunga palas eghemegen diyà sa atung kenà eghemeg taman sa egoh di sumuwék sa wain.”

¹⁴Na, ngibu-ngibuwan sa etaw dutu siedò Sugud Kenà Antang, enù ka medapag dé meuma sa Agdaw i Datù Nemula kumukum kenagda. ¹⁵Amuk meuma iya wé, endà sumenang sa agdaw owoy sa bulan, owoy endà ma dé lumegdaw sa medoo bituen.

Ini Denu Sa Ketabang I Nemula Diyà Sa Medoo Etaw Di

¹⁶Na, egpetaled Datù Nemula i eg-ikagi kedu diyà sa getan Siyon, owoy lumabal ma sa kagi di kedu diyà Hélusalém. Lumanuhen sa tanà owoy sa langit. Dodoo si Datù Nemula doo sa kumelungan sa medoo etaw di tegeIslaél. ¹⁷Mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “O medoo tegeIslaél, amuk meuma iya wé, metiigan yu doo aken si Datù Nemula sa Nemula yu eg-ugpà diyà sa getan Siyon, sa getan pinapulù ku. Mebaluy kumapulù ma sa menuwa Hélusalém, owoy endà dé meapel di sa medoo etaw beken tugod i Islaél. ¹⁸Amuk meuma iya wé agdaw, meseluh hinemula palas sa medoo tuduk,^f owoy dumuen ma sa medoo sapì diyà sa medoo getan,

^f 3:18 Mebaluy ma guwaen di, “Tumegùtù sa meemis wain diyà sa medoo bunga palas diyà sa medoo tuduk.”

owoy dumuen wayeg diyà sa medoo anal baug diyà sa uwang tanà Huda. Dumuen ma sa lawa't wayeg dumelug kedu diyà sa Dalesan i Nemula anì dumuen wayeg diyà sa Sugud Sitim kenà sa medoo kayu't sinà.

¹⁹“Dodoo mebaluy melabel tanà mediyù dalesan polo sa tanà Igiptu owoy sa tanà Idom ma, enù ka pinengayaw da sa medoo tegeHuda owoy inimatayan da sa medoo etaw endà duen salà. ²⁰⁻²¹Sulian ku siedò medoo etaw inimatayan da, owoy endà peuloyon ku duu sa medoo etaw épê salà.[§] Dodoo dumuen doo sa medoo etaw umugpà diyà sa tanà Huda owoy diyà Héulusalém taman melugay. Owoy aken si Datù Nemula sa umugpà diyà sa getan Siyon anì dumawan ku sa medoo etaw ku.”

§ 3:20-21 Mebaluy ma guwaen di, “Apiya sa salà endà ipeuloy ku duu hedem, ipeuloy ku doo diyà sa medoo etaw ku.”